

17.04.24р. 11гр. укр. літ.

Доброго дня! Тема уроку. Галина Пагутяк «Потрапити в сад»

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:

moshev2020@icloud.com

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ УРОКУ

1. Прослухайте аудіокнигу Потрапити в сад. Галина Пагутяк

<https://www.youtube.com/watch?v=vg9tOer5N64>

2. Сюжет та композиція твору “Потрапити в сад”

На початку оповідання автор коротко описує яблуневий сад, що росте на території вокзалу за високою стіною й постійно зачиненими дверима: «З-за високої мурованої стіни визирали гілки з червоними яблучками. Тільки горобцям було вільно перелітати через огорожу».

Головний герой — Грицько. У нього немає родини, немає житла, він хворий на невиліковну хворобу (епілепсію). Грицько живе з того, що заробляє грою на гармошці в електричці.

Є в Грицька своя заповітна мрія — потрапити до привокзального саду. Шкода лише, що сад недоступний — за високою огорожею. Може, тому героя й хвилює ця мрія: в уяві гармоніста сад стає бажаним місцем для спочинку втомленої душі.

Одного дня **Грицько** провідує **тяжко хворого друга Микольцьо**, у якого заночував. – самотній, але добрий чоловік. Загалом, Грицько та Микольцьо дуже сході, авторка виділяє їхні доброту, гідність, людяність, здатність співчувати і мріяти. Його друг, розуміє, що скоро помре, вирішує залишити Грицькові своє майно — хату та вірного собаку. Це — кульмінація твору. Однак такий дарунок викликає у Грицька іронічну репакцію: «А мене в будинок престарілих візьмуть! — весело сказав Грицько. — У лікарні сказали. І зараз би прийняли, та роки поки що не вийшли. Або оженюся, га?».

Фінал оповідання — відкритий: Грицько, слухаючи завивання нічної бурі, хвилюється, аби вітер не поламав гілля в саду та не пошкодив хату.

В оповіданні немає великих описів, але їх компенсують яскраві деталі. Внутрішній світ головного героя розкривається і через внутрішні монологи та діалоги, авторську присутність у тексті. Композиційною особливістю твору є його своєрідне обрамлення — образ саду на початку оповідання та наприкінці.

3. “Потрапити в сад” характеристика Грицька

Грицько — рано став сиротою, не мав ні домівки, ні родини. Його описано як «мізерного чоловічка в зеленому капелюсі й широких споднях». На життя заробляє, граючи на гармошці по електричках, хоча й знає лише три пісні. Грати хлопця навчив батько, який повернувся з війни калікою.

Грицько тяжко хворий на епілепсію, напади хвороби Грицько переживає в лікарні, а взимку інколи живе в сестри. Суспільство засуджує його за жебрацтво, але герой відкидає ці звинувачення, він вважає, що живе чесно і гідно. Він бачить у такому житті свободу вибору й навіть проводить паралелі між собою і відомим філософом: «Григорій Сковорода теж поблукав по світі, а чим моя гармошка за його філософію гірша? Тішуся з того, що були на землі такі люди, як Григорій Савич. Не кожному тісно межі стінами, ой не кожному...».

Грицько вважає себе незалежним, і навіть ображається на людей, які вважають його жебраком: «Не любив Грицько бабів з буфету, бо ще давно котрась назвала його жебраком. Бачать люди, що він не жебрак. Красти легше, ніж грати на гармошці по електричках».

Попри всі негаразди в житті герой не втратив людяності та доброти. Він підтримує сестру, коли та плаче, співчуває тим, кому важко; хоче бути між людьми («Треба, щоб люди мене виділи і щоб я їх видів»); підгодовує бродячих собак і котів; звертає увагу на те, що товариш Стьопа змерз, непокоїться про його матір, у якої закінчилися дрова серед зими. Коли Грицько, довідався, що його друг Микольця важко хворий, то вирішує залишитися ночувати у того, щоб його підтримати.

Грицько — неймовірний герой, бо навіть не маючи грошей, дому, він може поділитися останнім, допомогти людині у важкому положенні, висловити співчуття. Незважаючи на бідність Грицько слідкує за чистотою власного одягу.

Єдина мрія Грицька потрапити в зачинений сад біля вокзалу: «Грицькові уявлялося, що якоїсь теплої ночі він вилізе з останньої електрички і, йдучи до вокзалу, побачить відчинені двері. Увійде в сад, ляже в сплутану духмяну траву, притулиться щогою до землі-матінки, буде плакати і питати: “У кого я такий вдався — нещасний та волоцюга?”». Для Грицька потрапити в сад — значить потрапити до раю.

Галина Пагутяк показує читачам знедолених людей, відторгнутих суспільством з незвичної сторони. Авторка показує читачам трагічну долю дитини війни:

батько — каліка, ранню смерть матері, пияцтво і смерть батька, тяжку хвороба — тому цей образ викликає співчуття, а не зневагу. Авторка підтверджує, що наше суспільство надто стереотипне, судить про людину за соціальним статусом, а не за її вчинками.

Отже, головний герой із повагою ставиться до людей, сам має почуття власної гідності; уміє прощати, може допомагати людям; він щедрий; любить життя в усіх його проявах; помічає красу навколишнього світу. Такі риси характеру образу Грицька надають йому гармонійної цілісності.

4. “Потрапити в сад” характеристика Микольця

Микольця – товариш головного героя Грицька. Це самотній, старий та тяжко хворий чоловік, який живе в невеликій хаті з одним вікном. Микольцьо фарбує єдине вікно та двері білою фарбою, намагається підтримувати чистоту в кімнаті. Заробляє він тим, що ремонтує черевики. Герой розуміє, що скоро помре, тому хоче залишити у спадок Грицькові свою хату та вірного собаку. Відносини між товаришами щирі, безпосередній відкриті. Коли Грицько грає на гармошці або читає «Кобзаря», Микольці одразу світлішає на душі.

Герої не втратили здатність мріяти про щасливіше життя, прагнути до ідеалу, вони здатні проявити милосердя та співчуття.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ❖ Опрацювати матеріал підручника, підготуватися до контрольної роботи.